

[Peter Nielsen.]

hæftelse, altså egentlige vedgåelsesboer er der ikke tale om. De to forskelle synes tilstrækkeligt motiveret i de specielle grønlandske forhold.

Vi kender heller ikke hernede til, at et fællesskab kan arve et bo. Her har man draget grønlandsk sædvane ind i lovforslaget. Har flere mennesker boet sammen med afdøde, kan kredsdommeren udlevere boet til et sådant fællesskab, selv om nogle af dem ikke er egentlige arvinger. Udtræder man senere af fællesskabet, kan man ikke forlange deling af dets ejendele, men kan kun med kredsdommerens tilladelse medtage sådanne, hvis det skønnes, at vedkommende har særlig adkomst til dem. I øvrigt kan fællesskabet kun opløses, hvis alle er enige herom. Begrundelsen er til dels, at det i Grønland er mere katastrofalt at blive sat ud af sin bolig og sit erhverv end her; fællesskabsarv kan dog kun finde sted for boer, hvis værdi ikke er over 2 000 kr.

Det er glædeligt at bemærke, at kvindens ligestilling nu er ved at vinde indpas i Grønland. Før udnævnte man som hovedperson for et sådant fællesskab altid en mand, selv om den afdøde efterlod sig en enke. I de senere år er enken som regel blevet udnævnt, og loven må også forudsette dette.

En anden forskel er, at hvor egentlig deling finder sted, kan de med afdøde tidligere samboende arvinger få udlagt mere end deres egentlige arvelod, for så vidt det er nødvendigt for vedkommendes fortsatte eksistens. Ligeledes kan man helt unnlade skifte af ganske små boer.

Der er nemmere adgang til at oprette mundtligt testamente i Grønland end her; dette er selvfølgelig begrundet i de store afstande, idet man ofte kan være fjernt fra øvrighed og skriveredskaber.

Selve arvefølgen er den samme som her, og der kan ikke arves længere ud end til bedsteforældres børnebørn, altså fætre og kusiner. Dog kan boet i Grønland udleveres til andre, for så vidt man skønner, at det er nødvendigt for disse, der da må være tidligere samboende med afdøde.

Heri ligger, så vidt jeg kan se, den eneste divergens mellem det grønlandske landsråd og lovforslaget, idet landsrådet har ville tillægge kredsdommeren denne skønset,

medens lovforslaget siger „ministeriet“, dog efter udtalelse fra kredsdommeren. Da der også nu i Grønland kan blive tale om ret store boer, er det vel også mest forsvarligt, at det er ministeriet, der har afgørelsen.

Den syvende forskel, jeg har hæftet mig ved, er ret væsentlig og egentlig ikke begrundet, nemlig at børn født uden for ægteskab ikke er arveberettigede. Det er forhåbentlig en forskel, der snart bliver fjernet. Landsrådet har ikke ønsket en sådan bestemmelse i dette lovforslag, men den skal indsættes i en senere børnelov, hvad den også er blevet her. Selv om lovforslaget erstatter tre danske love, har man altså ikke ment at ville tage den fjerde og femte lov med, men vil vente til senere. Det ville være bedst at få dette spørgsmål ordnet så hurtigt som gørligt ikke alene af hensyn til disse uægte børn, som man med et kedeligt udtryk kalder dem, men også af hensyn til, at rene tilfældigheder kan blive afgørende for en sådan arveret. Hvis en grønlandsk kvinde føder sit barn hernede, vil det være fuldt arveberettiget efter en herboende dansker, men ikke hvis det er født i Grønland.

I det hele taget kan man rejse det spørgsmål, om det ikke kan afstedkomme andre uretfærdigheder og mærkværdigheder, at man inden for samme rige har to arvelove. Det vil næppe blive tilfældet, da det væsentlige: arvefølge og arveret, er ens i de to love.

Der er endvidere indsat den bestemmelse i lovforslaget, at hvis en arving begærer det, kan landsdommeren flytte skiftet fra Grønland til en dansk skifteret. Dør derfor en i Grønland boende dansk og efterlader sig væsentlige værdier, er arvinger hernede fuldt beskyttet.

Lovforslaget er som nævnt kort, klart og overskueligt. Det er allerede nu en stor hjælp for de grønlandske kredsdommere, der som omtalt ikke er jurister, men en kort lov kan selvfølgelig afføde tvivlstilfælde og et større eller mindre vilkårligt skøn.

Man har dog forudset dette. Skulle en grønlandsk skifteret komme i tvivl, kan man anvende de egentlige danske lovbestemmelser, men det vil kun ske ved de større boer, hvor der formentlig vil blive stillet juridisk bistand til rådighed. En grønlandsk kredsdommer vil dog også ved småboer få